

DRUKOWANIE PRZESTRZENNE

- 3 OD REDAKCJI
AKTUALNOŚCI
- 4 Bałtyckie Forum Normalizacyjne
ZE ŚWIATA
- 7 ANEC - głos europejskich konsumentów
- 9 Drukowanie przestrzenne - nowy Komitet Techniczny CEN
- 10 Grafen - nowy Warsztat CENELEC
Z PRAC NORMALIZACYJNYCH
- 11 Fakturowanie elektroniczne
- 13 NOWE PN
- 15 ORGANY TECHNICZNE - sierpień 2015

„WIADOMOŚCI PKN” to miesięcznik elektroniczny publikowany cyklicznie na stronie internetowej PKN www.pkn.pl od numeru 9/2011.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Redaktor prowadzący:

Joanna Skalska - tel. 22 556 74 62

Redaktor:

Barbara Kęsik - tel. 22 556 74 60

Skład:

Oskar Sztajer - tel. 22 556 77 62

REDAKCJA:

00-950 Warszawa, skr. poczt. 411

ul. Świętokrzyska 14

e-mail: redakcja@pkn.pl

WYDAWCA:

Polski Komitet Normalizacyjny

ul. Świętokrzyska 14

00-050 Warszawa

Materiały publikowane w miesięczniku „Wiadomości PKN” są chronione prawami autorskimi. Ich kopiowanie i rozpowszechnianie (w całości lub części) wymaga zgody wydawcy, a cytowanie powołania się na źródło.

Artykuły publikowane w miesięczniku przedstawiają punkt widzenia Autorów i nie zawsze są tożsame z poglądami wydawcy. Redakcja zastrzega sobie prawo do adiacji tekstów i zmiany tytułów.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń.

© Copyright by Polski Komitet Normalizacyjny

Zdjęcia © Fotolia.com

Zdjęcie na okładce:

© claudioprocaccio- Fotolia.com

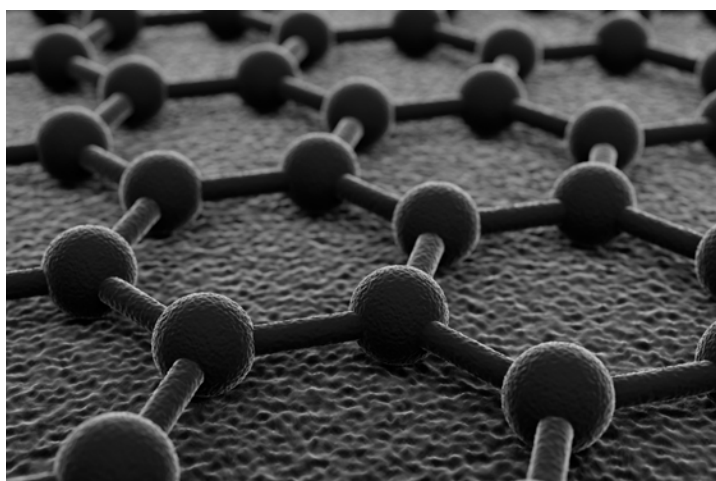
Drodzy Czytelnicy

W naszym miesięczniku staramy się na bieżąco informować o tym, że normalizacja próbuje „dotrzymać kroku” wyzwaniom technologicznym XXI w. Tym razem polecamy informację o nowym Komitecie Technicznym CEN dotyczącym drukowania przestrzennego. Normalizacja umożliwi i przyspieszy wejście druku przestrzennego na rynek (s. 9). Do tego samego nurtu należy informacja o nowym warsztacie CENELEC, który rozpoczął prace nad przygotowaniem norm i specyfikacji mających wesprzeć rozwój produktów grafenowych i pochodnych (s. 10).

Polecamy także relację z corocznego spotkania Bałtyckiego Forum Normalizacyjnego. W Forum uczestniczą krajowe jednostki normalizacyjne z Litwy, Łotwy, Estonii i Polski, a celem spotkań jest wymiana doświadczeń i najlepszych praktyk. Kraje te bliskie kulturowo i geograficznie dobrze rozumieją się także w kwestiach gospodarczych.

Zachęcamy do zapoznania się ze wszystkimi artykułami bieżącego numeru i życzymy przyjemnej lektury.

Redakcja

10

13

Bałtyckie Forum Normalizacyjne

Pod koniec sierpnia odbyło się coroczne spotkanie Bałtyckiego Forum Normalizacyjnego. W Forum tradycyjnie uczestniczą krajowe jednostki normalizacyjne z Litwy, Łotwy, Estonii i Polski, a celem spotkań jest wymiana doświadczeń i najlepszych praktyk. Gospodarzem tegorocznego spotkania była litewska jednostka normalizacyjna – LST. Zaproszono nas do pięknego miasta Troki, znanego wszystkim Polakom z historii i literatury.

PKN reprezentowany był przez Tomasza Schweitzera, Jolantę Kochańską, Ewę Zielińską, Hannę Szterner, Magdalenę Wienzatek, Joannę Mandziuk oraz Roberta Zielonkę.

Sesja plenarna

Zgodnie z ustaloną już tradycją spotkanie rozpoczęło się od sesji plenarnej, podczas której przedstawiciele każdego z krajów zaprezentowali osiągnięcia, zmiany i działania realizowane od ostatniego Forum.

W litewskiej jednostce normalizacyjnej wprowadzono przygotowane i zapowiadane na poprzednim Forum w Giżycku zmiany organizacyjne. W listopadzie ubiegłego roku koledzy z Litwy uzyskali certyfikat systemu zarządzania jakością. U uruchomiono nową wersję strony internetowej oraz nowe usługi on-line dla klientów, uruchomiono również portal służący do zgłaszania uwag do projektów norm on-line oraz wdrożono nowy cennik norm promujący kupowanie norm w formacie elektronicznym. LST aktywnie uczestniczy w programach pomocy technicznej – obecnie realizowany jest projekt dla Ukrainy.

Dla kolegów z Łotwy głównym wydarzeniem ostatniego roku było zorganizowanie 4. Szczytu Normalizacyjnego w Rydze na początku czerwca br. W ramach szczytu oprócz konferencji tematycznych odbyły się Zgromadzenia Ogólne CEN i CENELEC. Spotkania były wpisane w oficjalny program prezydencji Łotwy w Unii Europejskiej. Innym ważnym wydarzeniem było uzyskanie od 1 stycznia 2015 r. pełnego członkostwa w Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej (ISO). U uruchomiono również nowy system IT obejmujący stronę internetową, bibliotekę i czytelnię norm, rozszerzone opcje wyszukiwania, sprzedaż on-line, opiniowanie projektów norm. Działania marketingowe skupiały się na organizowaniu warsztatów, szkoleń i konferencji, wykładów na uczelniach.

W estońskiej jednostce normalizacyjnej skoncentrowano się przede wszystkim na rozwijaniu nowych

usług. U uruchomiono możliwość logowania się do płatnej czytelni norm za pomocą dowodu osobistego oraz aktualizowanie bazy norm dla klientów korzystających z dużej liczby dokumentów. Pliki norm w formacie pdf są zabezpieczane niewidocznym znakiem wodnym. W kwietniu br. uruchomiono narzędzie do zgłaszania uwag do projektów norm lub tłumaczeń norm on-line. Możliwość zgłaszania uwag do tłumaczeń aktywna jest wyłącznie dla członków komitetów technicznych.

Osiągnięcia polskiej jednostki normalizacyjnej przedstawił Prezes PKN. Przekazał informacje o współpracy międzynarodowej, w tym współpracy z Gruzją, Białorusią, Armenią i Niemcami, seminarium TAIEX dla krajów Europy Środkowej i Wschodniej oraz regionalnym seminarium ISO na temat promocji i komunikacji. Poinformował również o działalności promocyjnej i edukacyjnej PKN oraz ustanowionych w tym roku wyróżnieniach: Kompas Normalizacji oraz Promotor Edukacji Normalizacyjnej. Prezentację zakończył informacjami o nowych funkcjonalnościach i usługach uruchomionych na portalu Wiedza – szkoleniach e-Learningowych i płatnej czytelni norm.

Po zakończeniu sesji plenarnej dyskusję kontynuowano w czterech grupach roboczych.

Grupa 1

W grupie pierwszej omawiano sprawy związane z pracą w Radzie Technicznej oraz oceną kryteriów członkostwa w CEN i CENELEC. Porównywano sposoby konsultowania dokumentów BT na szczeblu krajowym, ustalania stanowiska oraz udziału w posiedzeniach. Odnośnie do kryteriów oceny członkostwa gospodarze wymienili wykryte u siebie niezgodności i poprosili uczestników o komentarze, uwagi

Uczestnicy Bałtyckiego Forum Normalizacyjnego

oraz przedstawienie sytuacji w ich krajach. Omówiono zagadnienia dotyczące odchyleń typu A, informowania o nich władz krajowych; umów na sprzedaż norm dedykowanych dla MŚP; umów o współpracę z interesariuszami oraz zabezpieczenia publikacji niewidzialnym znakiem wodnym. Wymieniono doświadczenia i poglądy na temat już dokonanych ocen członkostwa oraz ich przeprowadzania w przyszłości. Większość uczestników zdecydowała się na samoocenę zintegrowaną z auditem ISO 9001.

Grupa 2

W grupie drugiej podejmowane były zagadnienia dotyczące stricte prac normalizacyjnych. Przedstawiciele krajowych jednostek normalizacyjnych dyskutowali nt. procedur powołania przewodniczących Komitetów Technicznych, wdrażania nowych członków i sekretarzy w prace KT oraz akceptacji ostatecznych wersji norm, odpowiedzialności za ich treść merytoryczną i jakość tłumaczenia norm na język ojczysty.

Przewodniczący Komitetów Technicznych we wszystkich czterech krajach (Litwa, Łotwa, Estonia, Polska) są nominowani w jednakowy sposób, natomiast procedury tłumaczenia norm w każdym z krajów nadbałtyckich różnią się od siebie. W Estonii (EVS) umowy na tłumaczenia zawierane są bezpośrednio z wykonawcą tłumaczenia, osobą fizyczną. W Polsce (PKN) natomiast umowa podpisywana jest z osobą prawną. Z kolei na Łotwie (LVS) nie ma specjalnych procedur wykonywania tłumaczenia, a Grupy Robocze KT całkowicie odpowiadają za

poprawność językową. Inaczej proces wygląda na Litwie, gdzie umowy zawierane są z przewodniczącym Grupy Roboczej, a poprawki językowe wprowadzane są przez litewską jednostkę normalizacyjną (LST). We wszystkich krajach procedury dotyczące akceptacji projektów są zbieżne i podejmowane na poziomie Komitetu Technicznego. Członkowie zrzeszeni w Komitetach Technicznych są odpowiedzialni za merytoryczną treść normy oraz jakość tłumaczenia projektu.

Głównymi kryteriami wprowadzenia norm do prac normalizacyjnych są odwołania pojawiające się w aktach prawnych, dyrektywach oraz uwzględnienie wymagań małych średnich przedsiębiorstw (SME). W Polsce i Estonii decydujące zdanie mają członkowie Komitetów Technicznych na czele z przewodniczącym KT, na Łotwie natomiast w powzięciu takiej decyzji zaangażowany jest minister gospodarki. Na Litwie decyzja jest podejmowana wspólnie zarówno przez członków KT, jak i poszczególne ministerstwa.

Na Forum poruszone zostały również kwestie współpracy poszczególnych jednostek z Europejskim Instytutem Norm Telekomunikacyjnych (ETSI) oraz wdrażania norm ISO jako normy krajowej.

Grupa 3

W grupie trzeciej przedstawiciele poszczególnych krajów zaprezentowali działania, które mają na celu uatrakcyjnienie współpracy z uczestnikami procesu normalizacji i ułatwienie klientom korzystanie z norm.

Główne usługi oferowane klientom przez wszystkie organizacje uczestniczące w Forum to: zakup

norm w formie elektronicznej i papierowej; możliwość wyszukiwania norm wg licznych kryteriów; usługi informacyjne i usługi dostępne, czyli możliwość zdalnego zapoznania się z treścią norm.

Przedstawiciele poszczególnych krajów informowali i swoich doświadczeniach i spostrzeżeniach wynikających ze świadczenia usług dla klientów. Przedstawiciel PKN zapoznał zebranych z możliwościami uruchomionego rok temu portalu Wiedza oraz nowo uruchomioną w sklepie internetowym usługą „Moja biblioteka”, gdzie klient może czytać wybrane przez siebie normy w czasie, jaki został przez niego zakupiony.

Uczestnicy Grupy 3 wymienili opinie na temat udostępniania w przyszłości norm za darmo. Zdania były podzielone. Wiele zależy od polityki międzynarodowych i europejskich organizacji normalizacyjnych. Padło też stwierdzenie, że zmiana aktualnego podejścia wymagałaby przystosowania narzędzi informatycznych.

Grupa 4

W grupie czwartej wymieniano doświadczenia nt. sposobów zabezpieczania norm przeznaczonych do sprzedaży oraz ich udostępniania użytkownikom do czytania lub opiniowania.

Przedstawiciel litewskiej jednostki normalizacyjnej wywołał dyskusję nt. trzech typów zabezpieczeń norm opublikowanych. Po pierwsze chodzi o wykorzystanie zestawu uprawnień i restrykcji w programie Adobe Acrobat, zapewniającym dostęp do dokumentu tylko dla autoryzowanych użytkowników poświadczony certyfikatem. Inną metodą ochrony dokumentów jest użycie mechanizmów DRM, czyli dostawca treści, zanim przekaże dane odbiorcy, zabezpiecza je przed odczytem przez zaszyfrowanie lub zastosowanie innej transformacji mającej na celu utrudnienie odtworzenia pierwotnej postaci pliku. Ostatnią jest popularna metoda nadawania widzialnego znaku wodnego do każdej strony dokumentu.

W kwestii zabezpieczania dokumentów wypowiedział się także przedstawiciel PKN. W nawiązaniu do nowego portalu Wiedza poinformował, że dokumenty są zabezpieczone blokadą do pobierania i drukowania treści na komputer użytkownika, a także widocznym znakiem wodnym, o różnym formacie, w zależności od umiejscowienia. Chronione znakiem wodnym są także projekty norm przeznaczonych do

opiniowania przez reprezentantów członków KT.

W Estonii normy są chronione przez kilka rozwiązań. Najciekawszy z nich jest niewidzialny znak wodny ukryty w poprzek dokumentu, działa jak zwykły znak wodny tylko jest niewidoczny gołym okiem. Dodatkowo stosowane są wtyczki do przeglądarki umożliwiające otwarcie pobranego dokumentu normy, a także dwukrotne jego wydrukowanie.

O zabezpieczeniach dokumentów mówił także przedstawiciel fińskiej jednostki normalizacyjnej. Wykorzystuje się tam zasadę dostępu do norm na podstawie tworzenia profili umożliwiających czytanie i pobieranie norm dla wybranych grup użytkowników. Normy są zabezpieczane głównie poprzez widzialny znak wodny na dokumencie.

*Opracowanie red.
na podstawie relacji uczestników Forum*

Elżbieta Szadzińska
Federacja Konsumentów

ANEC – głos europejskich konsumentów w normalizacji

W czerwcu 2015 roku członek Rady Normalizacyjnej PKN - Elżbieta Szadzińska, reprezentująca w Radzie Federację Konsumentów, została wybrana na 4-letnią kadencję do Zgromadzenia Ogólnego ANEC. Jej współpraca z ANEC datuje się od roku 2004, kiedy to została członkiem Grupy roboczej ds. bezpieczeństwa dzieci.

ANEC, nazywany głosem europejskich konsumentów w normalizacji, jest międzynarodowym stowarzyszeniem założonym w 1995 roku i finansowo wspieranym przez Komisję Europejską i Sekretariat EFTA. Władzami stowarzyszenia są: Zgromadzenie Ogólne w liczbie 33 członków reprezentujących ruch konsumencki kraju, z którego pochodzą oraz 8-osobowy Komitet Sterujący i Przewodniczący, wybierani w głosowaniu przez Zgromadzenie Ogólne. Na co dzień pracę stowarzyszenia koordynuje Sekretarz Generalny wraz z 10-osobowym Sekretariatem.

Jakie są cele ANEC?

Głównym zadaniem jest osiągnięcie możliwie najwyższego poziomu ochrony i bezpieczeństwa konsumentów niezależnie od ich wieku i możliwości.

Poprawne normy właściwie zastosowane ułatwiają życie, dostarczają bezpiecznych produktów, poprawiają jakość i wzornictwo i zmniejszają niekorzystny wpływ na środowisko naturalne. Normy opracowywane przez europejskie organizacje normalizacyjne: CEN, CENELEC i ETSI są odpowiedzią na zapotrzebowanie przemysłu i innych zainteresowanych stron, w tym konsumentów. ANEC nie tylko stara się poprzez swoje ekspertyzy wpływać na kształt norm tak, aby chroniły one zdrowie i życie konsumentów, ale również wpływać na unijną legislację i polityki publiczne, reprezentując konsumencki punkt widzenia w dialogu o normalizacji.

Działania ANEC koncentrują się na ośmiu obszarach:

- bezpieczeństwo dzieci;
- wzornictwo dla wszystkich;
- sprzęt domowy;
- społeczeństwo informacyjne;
- innowacje;
- usługi;
- zrównoważoność (w tym środowisko);
- bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Praca nad ww. zagadnieniami odbywa się w grupach roboczych, których członkami są przedstawiciele organizacji konsumenckich, instytutów zajmujących się bezpieczeństwem produktów oraz eksperci ze środowisk akademickich.

Co jest przedmiotem pracy poszczególnych grup roboczych?

Bezpieczeństwo dzieci to ogromny obszar: od zabawek poczynając, poprzez artykuły służące do pielęgnacji, ale również przedmioty atrakcyjne dla dzieci a nieprzeznaczone dla nich, czy elementy wyposażenia mieszkania, które mogą sprawiać zagrożenie, jak np. sprzęt elektryczny, sznury od rolet i żaluzji.

Wzornictwo dla wszystkich to uwzględnienie w normach potrzeb ludzi starszych, osób niepełnosprawnych, aby w żaden sposób nie byli zagrożeni korzystając z produktów i usług (łatwe do otwarcia opakowania, dobrze widoczne oznakowania w miejscach publicznych itp.).

Sprzęt domowy to kolejny szeroki temat obejmujący głównie urządzenia elektryczne, ale również podgrzewacze wody i sprzęt ogrodowy.

Grupa ds. społeczeństwa informacyjnego zajmuje się produktami i usługami takimi, jak telefony komórkowe, odtwarzacze muzyki, identyfikacja za pomocą fal radiowych (RFID), internet przedmiotów (Internet of Things), bezpieczeństwo dzieci w Internecie, ochrona prywatności.

Innowacje to nanotechnologie i nanomateriały używane w produktach.

W zakres prac **grupy roboczej ds. usług** wchodzi zarówno usługi powszechne, jak i usługi finansowe, pocztowe, turystyczne, sportowe i rekreacyjne oraz zdrowotne.

Zrównoważone użytkowanie produktów i ich wpływ na środowisko - eksperci grupy roboczej zajmującej się tym zagadnieniem podkreślają konieczność uwzględnienia aspektów środowiskowych w całym cyklu życia produktów oraz konieczność spełnienia wymagania efektywności energetycznej produktów, ograniczenia stosowania niebezpiecznych substancji, jak również odpowiednie zarządzanie odpadami. Aby osiągnąć cele zrównoważonego rozwoju konieczne jest umożliwienie konsumentom dokonywania zrównoważonych wyborów poprzez dostarczanie szerokiej gamy „zielonych” produktów oznaczonych prostymi w przekazie etykietami ekologicznymi. Zabezpieczeniu interesu konsumentów powinny również sprzyjać technologie, np. inteligentne opomiarowanie (smart meters).

Grupa ds. bezpieczeństwa ruchu drogowego głównie koncentruje się na systemie zabezpieczenia dzieci (CRS) w samochodach, bezpieczeństwie wrażliwych uczestników dróg oraz bezpieczeństwie użytkowników motorów i rowerów jako pojazdów przyjaznych środowisku.

Ekspert ANEC bierze udział w pracach odpowiednich komitetów technicznych CEN i CENELEC jako obserwatorzy.

Natomiast w ETSI w procesie podejmowania decyzji ANEC posiada 1 głos wobec 45 głosów firm telekomunikacyjnych.

Sukcesy ANEC

Pomimo ograniczonych możliwości ANEC może pochwalić się sukcesami w normalizacji.

Od wielu lat ANEC podnosił sprawę ładowarek do telefonów komórkowych i brak ich kompatybil-

ności z różnymi modelami komórek. W efekcie tej kampanii Komisja Europejska wprowadziła zmiany do dyrektywy radiowej (dyrektywa 2014/53/UE) z korzyścią dla konsumentów.

W 2009 roku Komisja Europejska, pod naciskiem ANEC, wydała mandat dla zmiany normy dotyczącej odtwarzaczy muzyki (EN 60065:2002/A12:2011, EN 60950-1:2006/A12:2011). Badania naukowe pokazały, że od 5 do 10 procent użytkowników odtwarzaczy, głównie młodzieży, ma po 5 latach ubytki słuchu. Wymagania nowej normy zmniejszyły natężenie dźwięku w odtwarzaczach do poziomu 85 dBA. Istnieje co prawda możliwość podwyższenia poziomu do 100 dBA, ale wtedy co 20 godzin konsument jest ostrzegany o szkodliwości takiego natężenia dźwięku.

Również w wyniku działań ANEC w normie dotyczącej odzieży dziecięcej (EN 14682:2007) pojawił się zakaz stosowania sznurków i tasiemek w obrębie głowy i szyi w ubraniach dla dzieci do lat 7.

ANEC ma także swój udział we wprowadzeniu rozporządzenia dotyczącego zakazu sprzedaży na jednolitym rynku zapalniczek bez zabezpieczenia uniemożliwiającego uruchomienie ich przez dzieci.

To tylko kilka przykładów tego, jak ANEC wpływa na kształt normalizacji i przepisów prawnych, aby zapewniły one wysoki poziom ochrony konsumentów.

Sekretarz Generalny ANEC powiedział, że „może na pierwszy rzut oka normalizacja nie jest pociągająca, ale jest istotną częścią współczesnego życia, a rola ANEC jest w tym kluczowa”.

Zobacz: <http://www.anec.eu/anec.asp>

Nowy Komitet Techniczny CEN – drukowanie przestrzenne

Monica Ibido

CEN utworzył nowy Komitet Techniczny ds. Drukowania Przestrzennego (ang. 3D printing; “Additive Manufacturing” - AM). Nowy CEN/TC 438 ściśle współpracuje z międzynarodowym komitetem technicznym ISO/TC 261.

Drukowanie przestrzenne to proces wytwarzania trójwymiarowych, fizycznych obiektów na podstawie modelu poprzez łączenie kolejnych warstw. To przykład zaawansowanej technologii produkcji, którą Komisja Europejska identyfikuje jako jedną z sześciu „Kluczowych Technologii Wspomagających” (Key Enabling Technologies – KET) – niezbędnych do funkcjonowania dobrze prosperującej i trwałej gospodarki.

CEN jest przekonany, że normalizacja umożliwi i przyspieszy wejście druku przestrzennego (AM) na rynek. Określone normy mogą odnosić się do różnych kwestii, w tym do łańcuchów procesowych AM (hardware i software), procedur testowych, kwestii ochrony środowiska, parametrów jakościowych, umów dostawy i terminologii.

Sekretariat CEN/TC 438 prowadzony jest przez AFNOR. Posiedzenie inicjujące prace Komitetu odbyło się 15 lipca 2015 roku w Berlinie. Zorganizował je DIN. Posiedzenie CEN/TC 438 zorganizowano w związku z posiedzeniem międzynarodowego komitetu zwierzchniego ISO/TC 261, którego sekretariat prowadzi DIN.

Wśród członków CEN/TC 438 znaleźli się eksperci z Belgii, Francji, Niemiec, Holandii, Irlandii, Hiszpanii, Szwecji oraz Wielkiej Brytanii. Podczas posiedzenia inicjującego prace członkowie komitetu mianowali przewodniczącym Erica Bausterta (Francja). Był on zaangażowany w prace normalizacyjne dotyczące AM zarówno na szczeblu krajowym, jak i międzynarodowym.

CEN/TC 438 będzie współpracować z ASTM* Committee F42 oraz ISO/TC 261, które działają aktywnie na tym polu odpowiednio od 2009 i 2011 roku. Bliska współpraca rozpoczęła się już na posiedzeniu inicjującym prace dzięki uczestnictwu Pata Picariello z ASTM, Jorga Lenza (przewodniczącego) oraz Lutza Wrede (sekretarza) ISO/TC 261.

CEN/TC 438 ma ułatwić przyjmowanie Norm Międzynarodowych na poziomie europejskim. Ma także wspierać rozwój prac normalizacyjnych oraz współpracować z ISO w ramach Porozumienia Wiedeńskiego (Vienna Agreement). Ponadto członkowie CEN/TC 438 będą dążyć do wzmocnienia powiązań między badaniami, rozwojem i normalizacją na tym polu, szczególnie współpracując z European AM-platform.

Więcej informacji na stronie internetowej CEN-CENELEC: www.cencenelec.eu/standards/Sectors/Machinery/AM

*ASTM International, wcześniej American Society for Testing and Materials, tłum. Amerykańskie Stowarzyszenie Badań i Materiałów

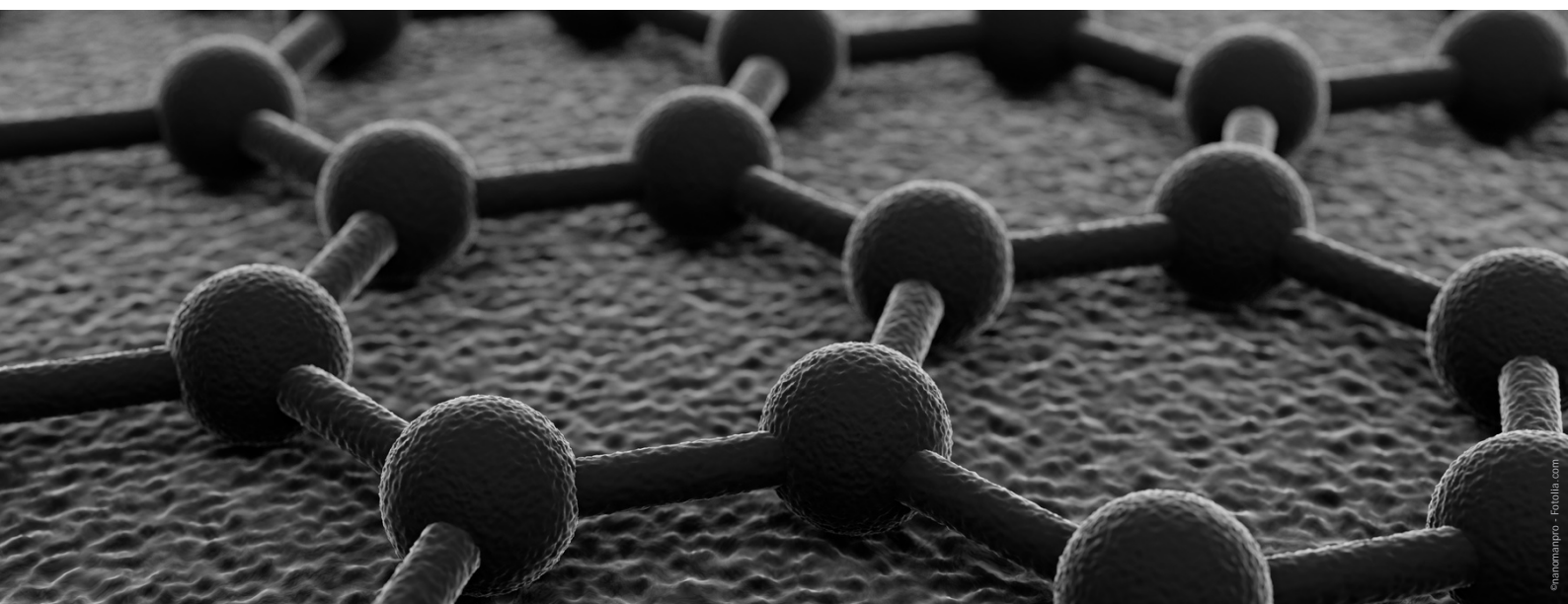
Źródło: CONNECT – CEN-CENELEC Newsletter
Issue 19 – Summer 2015

Opr. I.P.

Grafen - nowy Warsztat CENELEC

Monica Ibido

CENELEC powołał nowy Warsztat „Specyfikacje dotyczące grafenu i pochodnych” (Workshop on Specifications for Graphene Related Material – CLC/WS SGRM), który pracuje nad dokumentami mającymi pomóc w zrozumieniu, jak wielki potencjał rynkowy kryje się w tym materiale.

Grafen jest zbudowany z pojedynczych atomów węgla. Warstwa grafenu jest niemal przezroczysta, jednak pozostaje niezwykle mocna, stanowi także doskonały przewodnik ciepła i prądu.

W 2013 roku Komisja Europejska uruchomiła „Graphene Flagship”^{*} - największą inicjatywę badawczą UE, która zrzesza badaczy ze środowisk akademickich oraz zakładów produkcyjnych. Obejmuje ona cały łańcuch wartości od produkcji materiałów po integrację sytemu. W ramach tej inicjatywy Standardization Committee – GFSC rozpoczął prace nad przygotowaniem norm i specyfikacji mających wesprzeć rozwój produktów grafenowych i pochodnych. CENELEC SGRM Workshop ma stanowić most między Grafene Flagship UE a Komitetem Technicznym IEC/TC 113 *Nanotechnology standardization for electrical and electronic products and systems*.

Pierwsze posiedzenie CLC/WS SGRM odbyło się w dniach 11-12 marca 2015 roku w Bilbao (Hiszpania). Podczas posiedzenia członkowie zaakceptowali Business Plan przygotowany przez DKE

(prowadzący sekretariat Warsztatu). Trwają prace nad serią publikacji odnoszących się do konkretnych cech charakterystycznych grafenu i pochodnych.

Więcej informacji na temat CLC/WS SGRM można znaleźć na stronie internetowej CENELEC: www.cenelec.eu (Standards Development > List of Technical Bodies).

^{*}flagship – wizytówka firmy, produkt flagowy, standardowy produkt

Źródło: *CONNECT – CEN-CENELEC Newsletter*
Issue 19 – Summer 2015
Opr. I.P.

Fakturowanie elektroniczne

Fakturowanie elektroniczne - jako metoda wsparcia handlu i jego rozliczeń - jest rozpoznane i stosowane przez wiele przedsiębiorstw komercyjnych na całym świecie, zwłaszcza od czasu upowszechnienia internetu. Ze względu na podatkowe oraz rozliczeniowe funkcje faktury, niektóre zasady jej stosowania są ujęte jako wymagalne przez odpowiednie przepisy prawa, które w Unii Europejskiej wynikają z dyrektywy VAT. Obecnie w wielu krajach członkowskich Unii Europejskiej trwają prace nad zastosowaniem dorobku tej metody w obszarze administracji publicznej, co jest związane z regulacjami nowej Dyrektywy 2014/55/UE ws. fakturowania elektronicznego w zamówieniach publicznych.

Prawodawstwo

Prawna definicja faktury elektronicznej obowiązująca w Polsce od 1 stycznia 2013 r. jest następująca: *przez fakturę elektroniczną należy rozumieć fakturę wystawioną, przesłaną i odebraną w dowolnym formacie elektronicznym* (art. 2 pkt 32 ustawy o VAT). Faktura elektroniczna, dokładnie tak samo jak faktura w formie papierowej, musi zawierać elementy wymagane przepisami ustawy o VAT. Dodatkowo podatnik jest zobowiązany do określenia sposobu zapewnienia autentyczności pochodzenia, integralności treści i czytelności faktury (art. 106 ustawy o VAT). Dyrektywa 2014/55/UE opublikowana w maju 2014 r. nałożyła wymagania dla fakturowania elektronicznego w procesach zamówień publicznych i jego interoperacyjności na terenie całej Unii. Kluczowe elementy dyrektywy 2014/55/UE:

1. Kupujący (administracja publiczna) jest zobowiązany do przyjmowania faktur w postaci elektronicznej zgodnych z Normą Europejską i innym dokumentami normalizacyjnymi przywołanymi w tekście dyrektywy. Termin transpozycji tego obowiązku upłynie 27 listopada 2018 r. w stosunku do organów centralnych administracji publicznej każdego kraju członkowskiego, natomiast dla organów poziomu niższego niż centralny możliwe jest przedłużenie tego terminu do końca roku 2019.

2. W artykule 3 (1) Dyrektywa stanowi, że „Komisja zwraca się do odpowiedniej europejskiej organizacji normalizacyjnej z wnioskiem o sporządzenie normy europejskiej dotyczącej semantycznego modelu danych dla podstawowych elementów faktury elektronicznej („Norma Europejska dotycząca

fakturowania elektronicznego”)” oraz, że „wniosek zostanie zaakceptowany zgodnie z procedurą określoną w artykule 10 (1) do (5) rozporządzenia (UE) nr 1025/2012 „Zgodnie z brzmieniem dyrektywy, opracowana przez CEN Norma Europejska faktury elektronicznej, po jej akceptacji przez Komisję Europejską, zostanie opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w maju 2017 roku. Wraz z normą opublikowana zostanie także tzw. krótka lista standardów e-faktury, obejmująca zaproponowane przez CEN wymagania techniczne e-faktury zgodne z Normą Europejską. Standardy te stanowiąc będą obowiązujące prawnie wytyczne do stosowania przez podmioty zamawiające oraz ich dostawców w obszarze fakturowania dostaw publicznych.

3. Zakres działania dyrektywy obejmuje: faktury wykorzystywane w realizacji dostaw objętych dyrektywami o zamówieniach publicznych; faktury wysyłane do sektora publicznego; wszystkie poziomy administracji publicznej (krajowe, regionalne, lokalne) - we wszystkich państwach członkowskich UE.

Opracowywanie Normy Europejskiej

W związku z mandatem KE przekazany do CEN 6 maja 2014 r. na podstawie uchwały BTC 12/2014. został powołany Komitet Projektowy 434 (CEN/PC 434) w celu opracowania Normy Europejskiej fakturowania elektronicznego - prEN 16931.

5 czerwca 2014 r. CEN otrzymał od Komisji Europejskiej wstępny wniosek o opracowanie Normy

Europejskiej wystosowany do europejskich organizacji normalizacyjnych w celu wsparcia wdrażania dyrektywy w sprawie fakturowania elektronicznego w zamówieniach publicznych. Ostateczną wersję wniosku Komisja Europejska przekazała CEN 10.12.2014 r., tym samym ustalając zakres i przedmiot prac CEN.

W wyniku prac Komitetu Projektowego CEN/PC 434 powstanie opisana we wniosku Komisji Europejskiej norma zgodna z artykułem 3 Dyrektywy 2014/55/UE. Kierując się unijnymi zasadami, m.in. swobodnego przepływu towarów, usług, osób i kapitału, a także koniecznością obniżania kosztów działania administracji publicznej zarówno unijnej, jak i krajów członkowskich, CEN/PC 434 podjął się opracowania Normy Europejskiej dotyczącej fakturowania elektronicznego. Przyjęcie wspólnej Normy Europejskiej (EN) na obszarze Jednolitego Rynku Unii Europejskiej ma ułatwić realizację planu elektronicznej fakturacji w administracji publicznej UE, a jednocześnie poprzez uwzględnienie w treści EN potrzeb biznesu, dokument ma szansę rozpo- wszechnić się także w relacjach czysto komercyjnych (typu B2B oraz B2C).

Po przyjęciu zlecenia Komisji Europejskiej przez CEN/PC 434 termin opublikowania Normy Europejskiej został ustalony na 2017 r.

W skład Komitetu CEN/PC 434 wchodzi przedstawiciele krajowych organizacji członkowskich CEN powołani zgodnie z odpowiednimi procedurami tej organizacji oraz zasadami organizacji członkowskich.

W PKN prace nad tematyką fakturowania elektronicznego zainicjowano we wrześniu 2014 roku w ramach przygotowań do przewidywanej publikacji normy w Polsce.

Polski Komitet Normalizacyjny będący krajową jednostką normalizacyjną - członkiem CEN, zainicjował prace nad Normą Europejską w ramach Komitetu Technicznego KT 271 ds. Bankowości i Bankowych Usług Finansowych. Decyzją tego Komitetu PKN wydelegował do prac CEN/PC 434 trzech swoich przedstawicieli, którzy biorą czynny udział w pracach nad Normą Europejską e-faktury.

Prace CEN/PC 434 rozpoczęły się od ustalenia obszarów działań, powołania zespołów roboczych i przydzielenia im zadań.

Prace podzespołów ekspertów są prowadzone w CEN/PC 434 zgodnie z procedurami CEN.

Spotkania zespołów i posiedzenia robocze oraz plenarne prowadzone są w języku angielskim. Projekty dokumentów są także sporządzane w języku angielskim.

CEN/PC 434 nawiązał współpracę z innymi organami technicznymi CEN i organizacjami użytkowników zgodnie z procedurami CEN. Porozumienia o współpracy przy opracowywaniu projektu Normy Europejskiej zawarto m.in. z:

- CEN/WS BII (CEN Working Stream for Business Interoperability Interfaces);
- CEN/WS EBES (Working Stream e- Business Board for European Standardization);
- OpenPEPPOL AISBL (Open Pan-European Public Procurement On Line).

Wdrożenie postanowień dyrektywy 2014/55/UE jest obowiązkiem rządu każdego z krajów członkowskich Unii Europejskiej. W Polsce nowe regulacje zostaną wdrożone po przyjęciu i opublikowaniu odpowiedniej ustawy nakładającej na administrację publiczną obowiązek wprowadzenia dyrektywy.

Niezależnie od prac ustawodawczych Polski Komitet Normalizacyjny przedstawi jesienią 2015 roku do ankiety powszechnej w Polsce projekt normy EN opracowany przez CEN/PC 434.

Po opublikowaniu przez CEN Normy Europejskiej zostanie ona wprowadzona, zgodnie z procedurami, do zbioru Polskich Norm PKN.

Andrzej Żbikowski

*Polski Związek Faktorów - Wiceprzewodniczący,
członek Komitetu Wykonawczego Europejskiej
Federacji Faktoringu i Finansowania Handlu
członek KT 271 PKN oraz ekspert w CEN/PC 434*

Tadeusz Rudnicki

*Instytut Logistyki i Magazynowania
Krajowe Wielostronne Forum Elektronicznego
Fakturowania
członek KT 271 PKN oraz ekspert w CEN/PC 434*

Nowe Polskie Normy

Trwałe nawierzchnie asfaltowe

Z chwilą wejścia Polski do UE, oprócz innych wyzwań, niezbędne stało się dostosowanie naszych dróg do wymagań europejskich. To wielkie przedsięwzięcie budowy dróg, autostrad, obwodnic trwa od lat, ale wiele jeszcze zostało do zrobienia.

Jak wiadomo większość nawierzchni drogowych jest wykonywana z asfaltu. Aby wybudować nowoczesne, trwałe i bezpieczne nawierzchnie drogowe konieczna jest odpowiednia jakość tego budulca. O zadowalające parametry techniczne asfaltu „dbają” Polskie Normy. Nad normami o tej tematyce pracuje KT 222/PK 2 ds. Asfaltów. W programie prac podkomitetu wszystkie normy w tytule mają człon „asfalty i lepiszcza asfaltowe”. Po bliższym zapoznaniu

się z tymi dokumentami zauważamy, że część norm jest poświęcona terminologii, część zajmuje się klasyfikacją asfaltów ale bodaj najczęściej dotyczą one różnorodnych badań asfaltów. Badania te dotyczą oznaczania m.in.: odporności na starzenie pod wpływem ciepła i powietrza, lepkości kinematycznej oraz dynamicznej, rozpuszczalności, odporności na pękanie, zawartości wody.

Najnowsze normy opublikowane w sierpniu br. staraniem KT 222/PK to:

[PN-EN 12593:2015-08 Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczenie temperatury łamliwości metodą Fraassa](#)

[PN-EN 12597:2014-07 Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Terminologia](#)

[PN-EN 12606-1:2015-08 Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczenie parafiny – Część 1: Metoda destylacji](#)

W pracach KT 222/PK 2 uczestniczą przedstawiciele renomowanych firm i instytutów: ORLEN, LOTOS, Total Polska, TPA Instytut Badań Technicznych Sp. z o.o., PCBC, Instytut Dróg i Mostów, Instytut Nafty i Gazu – PIB, Politechnika Warszawska. Taki zestaw uczestników daje gwarancję, że normy opracowane przez to grono będą dobrej jakości oraz uwzględniają sposób widzenia firm zaangażowanych w prace normalizacyjne.

B.K.

Mleko zagęszczone słodzone

Obecnie częściej niż kiedykolwiek dyskutuje się nad zdrową dietą, szczególnie tą przeznaczoną dla najmłodszych. Dzieje się to w nawiązaniu do ogólnonarodowej debaty na temat tego, jakie produkty powinny znaleźć się w sklepikach szkolnych. Jednym z podstawowych składników zdrowej diety ciągle jest mleko i jego przetwory. Temu tematowi wiele uwagi poświęca normalizacja.

W sierpniu br. opublikowano w języku polskim kolejną normę dotyczącą tego produktu: [PN-ISO 2911:2015-08 Mleko zagęszczone słodzone – Oznaczenie zawartości sacharozy – Metoda polarymetryczna](#).

W normie określono metodę polarymetryczną oznaczania sacharozy w mleku zagęszczonym słodzonym. W normie zdefiniowano, że „zawartość sacharozy w mleku zagęszczonym słodzonym to zawartość niezmienionej sacharozy oznaczona z zastosowaniem metody opisanej w niniejszej Normie Międzynarodowej.” W dokumencie określono zasadę metody, aparaturę, odczynniki oraz procedurę pomiaru. Zawartość sacharozy w próbce, wyrażona ułamkiem masowym w % jest ustalana wg podanego w normie wzoru.

Mleko zagęszczone słodzone jest produktem mlecznym, który wykorzystuje się jako dodatek do kawy, kakao itp. Wchodzi ono również w skład wielu deserów, lodów i ciast.

Mleko zagęszczone słodzone powstaje z mleka pełnego w wyniku dość złożonego procesu technologicznego. W procesie tym można wyróżnić takie niezbędne fazy jak: schładzanie, oczyszczanie, homogenizacja, zagęszczanie oraz słodzenie.

Obecnie coraz mniej produktów spożywamy w stanie nieprzetworzonym. Większość naszych artykułów żywnościowych powstaje w wyniku procesów technologicznych. W tej sytuacji rośnie znaczenie takich produktów jak mleko zagęszczone słodzone.

Norma PN-ISO 2911:2015-08 w wersji polskiej została opracowana w KT 35 ds. Mleka i Przetworów Mlecznych.

B.K.

Komitety Techniczne

Komitety Zadaniowe

Podkomitety Techniczne

sierpień 2015

Komitety Techniczne

Powołanie Komitetu Technicznego

W sierpnia Prezes PKN powołał **Komitet Techniczny KT 319 ds. Produktów Biobazowych**, który jest komitetem wiodącym w zakresie współpracy z Komitetem Technicznym CEN/TC 411 Bio-based products w Europejskim Komitecie Normalizacyjnym.

Zakres tematyczny KT 319 obejmuje:

Produkty biobazowe: terminologia, wymagania, metody badań, pobieranie i przygotowywanie próbek, kryteria zrównoważonego rozwoju.

Zgodnie z **PN-EN 16575:2014-12 Produkty biobazowe – Terminologia** przez produkty biobazowe rozumie się produkty całkowicie lub częściowo pochodzące z biomasy. Produkty biobazowe mogą powstawać w wyniku fizycznego, chemicznego lub biologicznego przetwarzania biomasy w różnym jej stopniu, co daje mniej lub bardziej złożone produkty:

- materiały uzyskiwane z procesów fizycznych i mechanicznych np. deski, włókna z roślin jednorocznych;
- materiały uzyskiwane przez frakcjonowanie i/lub ekstrakcję np. masa celulozowa, skrobia, oleje roślinne;
- półprodukty chemicznych, fizycznych i biologicznych procesów np. etanol stosowany do biopaliw, monomery;

- półprodukty lub gotowe produkty takie jak: biosmary, biosurfaktanty, biorozpuszczalniki, biokompozyty, produkty biochemiczne, biopolimery.

Sekretariat KT prowadzi Polski Komitet Normalizacyjny - Wydział Prac Normalizacyjnych - Sektor Chemii. Do pełnienia funkcji sekretarza KT powołana została **mgr inż. Justyna Kosieradzka**.

Na członków powołanego KT 319 ds. Produktów Biobazowych Prezes PKN powołał następujące podmioty:

- Instytut Biopolimerów i Włókien Chemicznych
- Instytut Chemii Przemysłowej im. prof. Ignacego Mościckiego
- Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych
- Instytut Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników
- Instytut Nowych Syntez Chemicznych
- Przemysłowy Instytut Motoryzacji
- Stowarzyszenie Krajowa Izba Biopaliw

Zmiana zakresu tematycznego Komitetu Technicznego

- **KT 103 ds. Urządzeń i Systemów Audio, Wideo i Podobnych** rozszerzył zakres współpracy o IEC/TC 100/TA 15 Wireless Power Transfer, IEC/TC 100/TA 16 Active Assisted Living (AAL), accessibility and user interfaces

Nowi Przewodniczący Komitetów Technicznych

W sierpniu Prezes PKN powołał na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Przewodniczącego:

- w KT 25 ds. Mas Włóknistych, Papieru, Tektury i ich Przetworów **dr inż. Elżbietę Baranek** reprezentującą Instytut Biopolimerów i Włókien Chemicznych
- w KT 71 ds. Elektrycznych Przyrządów Pomiarowych do Pomiaru Wielkości Elektromagnetycznych **mgra inż. Krzysztofa Braniewskiego** reprezentującego Instytut Komputerowych Systemów Automatyki i Pomiarów Sp. z o.o.
- w KT 127 ds. Surowców Hutniczych i Stali **mgra inż. Andrzeja Całka** reprezentującego ISD Huta Częstochowa Sp. z o.o.
- w KT 142 ds. Geosyntetyków **dra inż. Włodzimierza Cichego** reprezentującego Politechnikę Gdańską.

Nowi Zastępcy Przewodniczącego Komitetów Technicznych

W sierpniu Prezes PKN powołał na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Zastępcy Przewodniczącego:

- w KT 71 ds. Elektrycznych Przyrządów Pomiarowych do Pomiaru Wielkości Elektromagnetycznych **mgra Andrzeja Czechowskiego** reprezentującego Główny Urząd Miar
- w KT 266 ds. Aparatury Jądrowej **mgra inż. Klemensa Kruszewskiego** reprezentującego Narodowe Centrum Badań Jądrowych.

Nowi Sekretarze Komitetów Technicznych

W sierpniu Prezes PKN powołał do pełnienia funkcji Sekretarza:

- w KT 70 ds. Przekładników Elektrycznych i Elektroenergetycznej Automatyki Zabezpieczeniowej **inż. Piotra Góreckiego** z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w KT 74 ds. Aparatury Rozdzielczej i Sterowniczej Wysokonapięciowej **inż. Barbarę Rybicką** z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w KT 75 ds. Bezpieczników Elektroenergetycznych **mgra inż. Piotra Wiszniewskiego** z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w KT 79 ds. Transformatorów Energetycznych **mgra inż. Piotra Wiszniewskiego** z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego

- w KT 81 ds. Przekładników i Transformatorów Małej Mocy **mgra inż. Piotra Wiszniewskiego** z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w KT 267 ds. Elektrycznego Sprzętu Rolniczego oraz Elektrycznego Sprzętu dla Zakładów Zbiorowego Żywnienia **mgra inż. Piotra Wiszniewskiego** z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

Nowi członkowie Komitetów Technicznych

W sierpniu Prezes PKN powołał na członków KT następujące podmioty:

- **AERECO WENTYLACJA Sp. z o.o.** do KT 317 ds. Wentylacji i Klimatyzacji
- **BUDIMEX SA** do KT 270 ds. Zarządzania Środowiskowego i KT 276 ds. Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy
- **Canpol Sp. z o.o. SKA** do KT 237 ds. Artykułów dla Niemowląt i Małych Dzieci oraz Bezpieczeństwa Zabawek
- **CMC Poland Sp. z o.o.** do KT 123 ds. Badań Własności Metali
- **Promotorzy Trading Sp. z o.o. Spółka Komandytowo-Akcyjna** do KT 39 ds. Tytoniu i Wyrobów Tytoniowych
- **Stowarzyszenie Producentów Betonów** do KT 179 ds. Ochrony Ciepłej Budynków i KT 307 ds. Zrównoważonego Budownictwa
- **Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów** do KT 237 ds. Artykułów dla Niemowląt i Małych Dzieci oraz Bezpieczeństwa Zabawek

Odwołania członków Komitetów Technicznych

- Instytut Elektrotechniki z KT 63 ds. Elektrycznego Sprzętu Powszechnego Użytku
- Instytut Technologii Elektronowej z KT 104 KT ds. Kompatybilności Elektromagnetycznej
- **INTERGRAPH POLSKA Sp. z o.o.** z KT 297 ds. Informacji Geograficznej
- Przemysłowy Instytut Maszyn Budowlanych Sp. z o.o. z KT 157 ds. Zagrożeń Fizycznych w Środowisku Pracy
- **RAVEN IT Filip Smólczyński** z członkostwa w KT 302 ds. Zastosowania Informatyki w Ochronie Zdrowia
- **TP EmiTel Sp. z o.o.** z KT 11 ds. Telekomunikacji

Komitety Zadaniowe

Nowy członek Komitetu Zadaniowego

W sierpniu Prezes PKN powołał na członka KZ następujący podmiot:

- **SOSTEL Jerzy Sobstel** do KZ 501 ds. Usług w Zakresie Systemów Bezpieczeństwa Pożarowego i Alarmowych Systemów Zabezpieczeń

Podkomitety Techniczne

Nowy członek Podkomitetu Technicznego

W sierpniu Prezes PKN powołał na członka PK następujący podmiot:

- **ONICO SA** do KT 222/PK 1 ds. Paliw Płynnych

NORMALIZACJA

NUMERY SPECJALNE WIADOMOŚCI PKN

NUMERY SPECJALNE WYDAWANE PRZEZ PKN SĄ POŚWIĘCONE WYBRANYM TEMATOM PRZEDSTAWIANYM W UJĘCIU NORMALIZACYJNYM.

DO TEJ PORY UKAZAŁY SIĘ:

- EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA
- SPOŁECZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ
- PALIWA PŁYNNIE
- JAKOŚĆ SPAWANIA
- PLACE ZABAW, SIŁOWNIE ZEWNĘTRZNE, PARKOUR,
- BEZPIECZEŃSTWO MASZYN ROLNICZYCH
- BEZPIECZEŃSTWO DZIECI

SPRZEDAŻ: SKLEP.PKN.PL

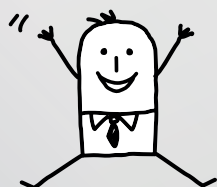
Chcesz otrzymywać informacje o nowych normach?

NEWSLETTER

Bądź na bieżąco!

NORM

Zapisz się na wiedza.pkn.pl

